

Pars prima de vniuerso

ter enim naturali nobilitate et propter hoc esse
debet occultior quam ipse statum naturalis quod phy-
losophicis est inuestigationibus vicinior non
potest esse per philosophum usquequaque perspicuus. Sed illud
indubitanter tenendum est quod homini status talis
erit ut et gloria creatoris deceat et future per-
fectioni vniuersi corpori congruat.

¶ Quod autem forsitan moueat vis ge-
neratiua terrarum et aquarum que prope-
tue ociose esse videbuntur et ideo inuti-
les. Respondeo in hoc duobus modis. Primum
quia usus ut iam dixi tibi virtutis genera-
tiue non erit ulterius necessarius usus dico
consuetus nec in hominibus nec in aliis et causas
in hoc iam audiuit in precedentibus. Secundo
quod nouissima generatio in vegetabilibus
est vnica futura sit nobilitate sua ac perpetui-
tate non solum compensabit imo etiam superabit
compabiliter. Contra somnia vero stultorum
atque deceptorum que inueniuntur in gente sarrace-
norum que usus et utilitatem virtutis nostre genera-
tiue futuram in sola voluptate carnali consti-
tuunt in alio tractatu audiuit per que sufficien-
ter et euidenter destructa sunt et hoc est quoniam vo-
luptas homini paradysum spirituale nullo modo
sustinere potest ibi etiam declaravi tibi quod neque
regio corporalis etiam solas spurcias egesti-
onum aliarumque immundiciarum que homini errores
sequuntur cape nullatenus sufficerent etiam si esset
celo ultimo centies milies maior.

¶ Euerit igitur ad id in quo eras et di-
cam quod statum mundi inferioris terre
ni futurus post famosum illud vni-
uersale dei iudicium nondum est inuentus per me
vel per alium cuius inuentio ad me puenerit
certitudine determinata. In vniuersali vero
puta traditum est genti christianorum a patribus inue-
niri potest per vias quas in precedentibus audiuit quod
erit indubitanter speciosior atque prestantior
quam modo sit et erit laboribus humanis et agrico-
lationibus omnino non indigens et omne genus ho-
minum cessabit ab homini laboribus deinceps
hoc est ab expleto predicto iudicio et concordat
in hoc lex hebreorum et credulitas sapientum
que manifeste intelligunt ab ipso legum principio
hoc primo homini factum fuisse laborem agricola-
tionis quam dictum est ei ab ipso creatore. In su-
dore vultus tui pascaris pane tuo. Intelli-
gunt etiam euidenter ex eodem legum capitulo ter-
ram ab homini maledictione damnatam que in-
digeret labore agricolationis.

¶ Quod autem querat cuiusmodi usus vel
utilitati deseruitura est status illius
perditas atque prestantia secundum opinionem

non philosophorum. facilis est responsio vide-
licet quia perfectioni deseruiet vniuersi spua-
lis autem perfectioni vniuersi corpori quam nullo
modo decet negligere creatorem alias au-
tem utilitates audiuit in precedentibus. Sed et de
hoc vicis de ipsa parte terre tota que extra para-
dysum terrestrem esse dinoscitur hos usus vel uti-
litates habitura erat si primi homines non pec-
cassent et cuius etiam statum cum statum presentem sta-
tum maledictionis et non statum sue prime consti-
tutionis seu conditionis esse appetat ex lege he-
breorum. Respondeo in hoc quod reuera longe nobili-
or quam iste sit atque perfectior. De vsum vero et utili-
tatibus ipsius planti est iuxta opinionem phy-
losophorum ut dixi planti etiam est iuxta comu-
nem fidem ac veritatem quod statum ille deseruiet
glorie creatoris et appet in eo iuxta possibi-
litate suam largitas ac redemptoria beneficentie
creatoris. Ita etiam dixi tibi in precedentibus de ve-
nis auri et argenti et venis omnium metallorum et
de lignis seu arboribus et fructibus earum qui-
bus omnibus nemo vult quod liter seruiat glo-
rie creatoris et de omnibus aliis huiusmo-
di.

De statu sanctorum.

¶ De statu vero future glorie sanctorum
angelorum et sanctorum hominum. quatinus et
quod liter similis futurus est eternitati di-
xi tibi quod potui. Vbi posui tibi multa cau-
sa exercitationis et ut appareret tibi inspi-
tia eorum que spem glorie illius in dei electis et
dilectis hominibus velut inanem irridendam et va-
cuam et ut etiam cognosceres quod et suasionem
habes per ista et defensiones queles possibile
est in rebus tam arduis et a nostra consuetudine tam
remotis tanquam distantibus inueniri. In om-
nibus autem sermonibus meis de rebus homini
et de aliis rebus diuinis ac intentione et
moderatione loquor ut in nulla opinione
vel inesse fixus et immobilis nisi quantum dei
auctoritas et patrum doctrina atque testimonia
me astringunt. Si igitur vel per propria inuestigatione
vel cuiuscumque alterius declaratione aliter se ha-
bere veritatem inuenero me aliter sensisse do-
lebo et veritati spiritus adherere studebo hoc est
vero ac recte philosophatus est intentio ut a de-
prehensa falsitate statim recedat et errasse se do-
leat atque inuentam veritatem cum gaudio ample-
ctatur et hoc maxime in rebus ad veritatem re-
ligionis pertinentibus. Diligenter igitur ac perscruta-
te intendere in hiis que in precedentibus sunt disputata
protra erroris aristotelis de eternitate mundi con-
sidera etiam studiosus de fine sine affinitione
temporis si forte aliter se haberet veritas inueni-
ri possit. Sicut et de perfectionibus futuris vniuersi